

TALLINNA TOOMKOOLI LOOVTÖÖ JUHEND

1. LOOVTÖÖ KORRALDAMINE	1
2. LOOVTÖÖ TEEMA VALIMINE.....	1
3. LOOVTÖÖ LIIGID	2
3.1 Õpilasuurimus	2
3.2 Projekt	2
3.3 Loovtöö kui esemeline või vaimne teos	3
3.4 Loovtöö päevik	3
4. LOOVTÖÖ VORMISTUS	3
4.1 Kasutatud allikad	4
4.2 Viitamine.....	4
5. LOOVTÖÖ JUHENDAMINE.....	5
6. LOOVTÖÖ ESITLEMINE	5
7. LOOVTÖÖ HINDAMINE	6
7.2 Loovtöö hindamismudel.....	6

1. LOOVTÖÖ KORRALDAMINE

Loovtöö teemasid ning erinevaid võimalusi nende käsitlemisel, nõudeid töö koostamisele ning tähtaegu tutvustatakse õpilastele 7. klassi viimasel õppeperioodil.

7. klassi II poolaasta lõpuks (30. maiks) valivad õpilased sobiva loovtöö teema. Loovtööde teemad ja juhendajad kinnitab kooli direktor 30. septembriks.

Hindamiskomisjon kinnitatakse hiljemalt 30. septembriks.

III perioodi alguses toimub koolis õpilastele seminar, kus toimub loovtööde vahehindamine.

Valmis töö esitatakse III perioodi lõpuks.

Loovtöö kaitsmine toimub enne 1. aprilli.

Kaitsmisel osalevad vaatajatena ka 7. klassi õpilased.

2. LOOVTÖÖ TEEMA VALIMINE

Loovtööde teemad pakuvad välja õpetajad. Õpilane valib väljapakutud teemade hulgast või leiab endale ise teema ning lepib selle täpse sõnastuse ja sisu kokku juhendajaga.

Teema peab lähtuma õppekava läbivatest teemadest või lõimima eri õppeaineid. Teemat valides tuleb määratleda ka loovtöö liik. Loovtöö liigi (projekt, õpilasuurimus, muusikateos, näitus vm) otsustab õpilane koos juhendajaga siis, kui on selge, millised õppeained on loovtöö

koostamise aluseks ja milliseid vahendeid valitud loovtöökä kasutatakse. Sõltuvalt teemast ja töö liigist võib loovtöö koostada individuaalselt, paaris- või grupitööna. Loovtöö kirjaliku osa esitab iga õpilane eraldi ning see ei tohi sisuliselt ja sõnaliselt kattuda teise õpilase tööga.

3. LOOVTÖÖ LIIGID

Loovtöö võib olla uurimistöö, näidend, maalikunstiteos, muusikateos, film, tõlge, töövihik, rõivas, lauamäng, õppeotstarbeline arvutimäng, multifilm vms loominguline töö. Oluline on, et töö lähtub õppekava läbivatest teemadest või lõimib õppeaineid.

3.1 Õpilasuurimus

Uurimistöö on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Uurimistöö peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused.

Uurimistöö koostamise etapid

Õpilane:

- 1) *valib valdkonna või õppeaine ning esialgse teema;*
- 2) *koostab koos juhendajaga töö koostamise ajakava;*
- 3) *tutvub juhendaja poolt soovitatud allikatega;*
- 4) *sõnastab juhendaja abiga probleemi;*
- 5) *kogub andmeid;*
- 6) *kirjutab vastavalt nõuetele uurimistöö/teksti;*
- 7) *esitleb oma tööd hindamiskomisjonile.*

Õpilase uurimistöö koosneb järgmistest osadest:

tiitelleht,
sisukord,
sissejuhatus (kuni 1 lk),
töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid, kuni 5 lk),
kokkuvõte, sh enesehinnang,
kasutatud allikate loetelu,
lisad (sealhulgas loovtöö päevik).

Kokkuvõte sisaldab ka õpilase enesehinnangut eesmärkide ja tegevuskava täitmise kohta.

3.2 Projekt

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö.

Projekt pakub hea võimaluse valitud teemadel viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest jm. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

3.3 Loovtöö kui esemeline või vaimne teos

Loovtöö muusikateosena võib olla õpilase omalooming, aga ka muusikateose esitamine. Kunstitöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon jne.

Loominguline töö võib olla ka mõni käsitööese, lauamäng, õppemäng, töövihik või muu taoline.

Kunsti- ja projektitöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa ning teeb töö esitamisel hindajatele kättesaadavaks nii kirjaliku kui ka praktilise osa.

Juhul kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile.

Kunsti- ja projektitöö kirjaliku osa ülesehitus:

tiitelleht,

sisukord,

sissejuhatus (kuni 1 lk),

töö käigu kirjeldus (kuni 5 lk),

kokkuvõte, sh enesehinnang tööle,

kasutatud allikad,

lisad (sealhulgas loovtöö päevik).

Kirjaliku loovtöö kokkuvõte sisaldab ka õpilase enesehinnangut eesmärkide ja tegevuskava täitmise kohta.

3.4 Loovtöö päevik

Pärast teema valimist avab õpilane loovtöö päeviku, kuhu kannab sisse ülesanded ja tegevused, mis töö sooritamiseks on vaja teha; ajakava; tähtajad; tehtud toimingud; töö analüüsi – kas kõik läks plaanipäraselt, mis läks hästi, mis halvasti, mida oleks võinud paremini teha.

Loovtöö päevik paigutatakse kirjaliku töö lisasse.

4. LOOVTÖÖ VORMISTUS

Tekst kirjutatakse lehe ühele poolele. Lehe veerised: üleval ja all 3 cm, vasakul 4 cm, paremal 2 cm. Põhiteksti kirjatüüp on Times New Roman tähesuurusega 12 ja reavahega 1,5.

Leheküljed peavad olema nummerdatud ning numbrid on all keskel. Tiitellehele leheküljenumbrit ei märgita, kuid seda võetakse nummerdamisel arvesse.

Alapeatükid (1.1, 1.2 jne) algavad jooksvalt leheküljelt. Silmas tuleb pidada, et lisaks pealkirjale mahuks leheküljele veel vähemalt kolm rida järgnevat teksti. Esimese astme peatükid algavad uuel leheküljel.

Kogu tekst on rööpjoondatud, ka pealkirjad. Pealkirja lõppu punkti ei panda.

Pealkirjade kirjatüüp on samuti Times New Roman, kuid pealkirjad on tumedamas kirjas.

Esimese astme pealkiri on kirjutatud läbivate suurtähtedega ning kirja suurus on 16. Teise astme pealkirja (alapeatükk, näiteks 1.1; 1.2) kirja suurus on 14.

Tiitellehe ülal keskel kooli nimi, lehe keskel töö pealkiri läbivate suurtähtedega ja 16-punktise kirjasuurusega, selle all töö tüüp (Loovtöö) esisuurtähe ja 12-punktise kirjasuurusega. Lehe alumisel kolmandikul paremale joondatuna töö autori nimi, klass ja juhendaja nimi (reavahe 1). Lehe allservas keskel linn ja aastaarv.

4.1 Kasutatud allikad

Loovtöö lõppu tuleb **tähestikulises järjekorras** lisada täielik kasutatud allikate loetelu.

Kõik materjali sees viidatud allikad peavad kajastuma kasutatud allikate loetelus.

Iga allika kirje peab sisaldama järgmisi andmeid: materjali autori nimi (nimed); väljaandmise aasta (kuupäev); materjali pealkiri; andmed materjali ilmumiskoha kohta.

Näited

Aarma, L. (2000). Eestikeelsete raamatute kirjastaja Johann Fischer. Raamatukogu, 2, 17–21.

E-raamat (2017). Vaadatud 17.08.2017 <https://et.wikipedia.org/wiki/E-raamat>

Haridus- ja teadusministeeriumi kodulehekülg (2017). Vaadatud 17.08.2017 <https://www.hm.ee/et/eesmargid-tegevused/kutseharidus>

Hirsijärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (2005). Uuri ja kirjuta. Tallinn: Medicina.

Laherand, M.-L. (2008). Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn: Infotrükk.

Möttus, A. (26.10.2017). Eestimaise toidu tootearenduses löövad lisaks tehnoloogidele kaasa ka kooliõpilased. Maaleht. Vaadatud 26.10.2017 <http://maaleht.delfi.ee/news/maaleht/tarbija/eestimaise-toidu-tootearend...>

Perekonnaseadus (2010). Vaadatud 16.08.2017 <https://www.riigiteataja.ee/akt/13330603>

Telia meistriklass: 10 sammu, kuidas kottida eestlasi. (25.10.2017). Eesti Ekspress. Vaadatud 26.10.2017 http://ekspress.delfi.ee/teateid_elust/telia-meistriklass-10-sammu-kuida...

Vaid iga kolmas eestlane suhtleb Eesti venelastega. (10.11.2008). Postimees, lk 8.

Veidemann, R. (2001). Toots, Tali või Tiugu presidendiks. Postimees, 15. september.

Zahda, S.A.A. (2007). Electronic books: Fad or Future? Vaadatud 12.11.2016 <http://www.scribd.com/doc/127635/Electronic-books-EBook-Fad-or-Future>

4.2 Viitamine

APA viitamisreeglid tuginevad autor-aasta süsteemile. See tähendab, et tekstisisest märgitakse ära kasutatud allika autori perekonnanimi ja selle loomise aasta: (Rogalevitš, 2017).

Viide tuleb lisada igale lõigule või lausele, mis ei ole töö autori enda kirjutatud või välja mõeldud või mille formuleerimisel kasutatakse teise autori mõtteid ja ideid. Lõigule viitamisel pannakse viide peale punkti; lausele viitamisel lisatakse viide lause lõppu, enne punkti või lause keskele, olenevalt teksti formuleerimisest (Ainsaar, 2016), näiteks:

1. Teadlaste arvates ei huvita hindajaid sisu kvaliteet, pigem on nad orienteeritud mõõdikutele (Uustalu, 2013).
2. Uustalu (2013) mainib, et teadlaste arvates
3. 2013. aastal kirjutas Uustalu, et

Tsitaadi puhul tuleb välja tuua ka leheküljenumber, kust tsitaat pärineb. Number lisatakse aasta järel, eraldades see kooloniga:

Uustalu (2013:15) ütleb, et ".....". Leheküljenumber võib olla eraldatud ka komaga: Uustalu (2013, lk 15) ütleb, et "...".

NB! Ei ole vahet, kas tsitaat pärineb paberväljaandest või veebilehelt, viidata tuleb igal juhul! Veebilehe puhul tuleb samuti märkida autor ja aasta (kasvõi lehekülje viimane uuendamise või vaatamise aasta).

Kui materjali autor ei ole märgitud, tuleb viidata selle pealkirjale ja aastale. Uurige siiski allikat hoolikalt, autorina saab märkida ka asutuse või veebilehe omaniku.

5. LOOVTÖÖ JUHENDAMINE

Juhendajaks on õpilasel õigus valida **oma kooli õpetajaid**, lisaks oma ala spetsialiste väljaspool kooli, **kui kool** ja juhendaja ise **on sellega nõus**. Väljastpoolt valitud juhendajale lisaks peab õpilasel olema koolipoolne kaasjuhendaja.

Ühel juhendajal võib maksimaalselt olla kaks juhendatavat õpilast.

Juhendaja kohtub juhendatava(te)ga vähemalt neli korda.

Juhendaja roll on suunav. Ta aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel; soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel; jälgib töö vastavust sisuliste ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist; nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks; täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse; nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

Juhendaja esitab loovtööde esitamise tähtjaks hindamiskomisjonile kirjaliku hinnangu juhendatava(te) õpilas(t)e töö ja selle valmimise protsessi kohta.

6. LOOVTÖÖ ESITLEMINE

Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kui ta on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma uurimis- või praktilise töö koos kirjaliku osaga.

Loovtöö esitus võib toimuda koolis ka teatud teema või ainenädala raames, näiteks muusika- ja kunstinädalal, loodusainete nädalal, kus muuhulgas saavad õpilased üles astuda nt kontserdil või näitusel vastaval teemal koostatud loovtööga.

Mitme autori puhul osalevad loovtöö esitusel kõik rühma liikmed.

Loovtööd esitleb õpilane suulise ettekandena ning aega selleks on 10 minutit.

Ettekanne on õpilasel ette valmistatud.

Esitlust on soovitav näitlikustada multimeedia, audiovisuaalsete vm vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab kasutatud meetodit/meetodeid;
- 3) esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti.

Suuline esitlus

Kuulajate huvi suurendamiseks on võimalik tehnilisi vahendeid kasutades ettekannet illustreerida. Üks ettekande võimalikest näitlikustamise vahenditest on PowerPoint.

Esitluse koostamisel tuleb kasutada ühte slaidi ühe põhiidee edasiandmiseks, illustratsioonid ja taust peavad olema vastavuses teemaga ning kirja suurust valides tuleb lähtuda auditooriumi kaugusest ekraanist. Ühele slaidile võiks paigutada vaid ühe illustratsiooni. Slaididelt ei tohi puududa ka viited autorlusele kasutatud materjali puhul. Slaidid peavad olema keeleliselt korrektsed.

7. LOOVTÖÖ HINDAMINE

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu kolmeliikmeline hindamiskomisjon. Juhendaja annab kirjaliku hinnangu loovtöö protsessile loovtöö esitamise tähtsajaks. Hindamiskomisjon arvestab juhendaja hinnangut koondhinnangu sõnastamisel.

Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul peetud päeviku alusel.

Loovtöö hindeks on arvestatud/mittearvestatud ja kirjeldav hinnang. Loovtöö hinne arvestatud/mittearvestatud ning töö teema lähevad põhikooli lõputunnistusele.

Hindamiskomisjon hindab

- töö sisu: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamist, meetodite valikut ja rakendust; terminite ja keele korrektset kasutamist, töö ülesehitust; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust; muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust;
- loovtöö protsessi: õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimist, kokkulepetest kinnipidamist, ideede rohkest, suhtlemisoskust;
- loovtöö vormistamist: töö korrektset vormistamist;
- loovtöö esitlemist: esitluse ülesehitust, kõne tempot, esitluse näitlikustamist, kontakti kuulajatega.

7.2 Loovtöö hindamismudel

Loovtöö hinne on arvestatud/mittearvestatud ja kirjeldav hinnang hindamiskriteeriumite alusel, arvestades:

1. töö sisu 50%;
2. loovtöö protsessi 10%;
3. loovtöö vormistamist 20%;
4. loovtöö esitlemist 20%.

Hinnatavad osad	Töö vastavus kriteeriumitele	Punktid
1. Töö sisu 50%		kuni 50
1.1 Töö vastavus teemale	Töö vastab täielikult sõnastatud teemale.	10
	Teema sõnastus on liiga lai või liiga kitsas, teema käsitus ei vasta täielikult pealkirjas sõnastatule.	7
	Töö vastavus teemale on rahuldav.	5
1.2 Seatud eesmärkide saavutamine	Töö vastab täielikult püstitatud eesmärkidele.	10
	Töö ei vasta täielikult püstitatud eesmärkidele.	7
	Töö vastab püstitatud eesmärkidele rahuldaval määral.	5
1.3 Meetodite valik ja rakendus; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust, selle teostumist, uute seoste loomise oskust; muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust	Töö tegemiseks valitud meetod õigustab ennast ja selle rakendamine on õnnestunud hästi. Idee on originaalne ja hästi teostatud. Esitus on veenev ja nauditav.	10
	Valitud meetod õigustab end, kuid selle rakendamine ei ole järjekindel. Idee on originaalne, kuid teostuses esineb üksikuid puudusi. Esitus on pisut konarlik ja vajaks veel lihvi.	7
	Valitud meetod ei ole antud töö jaoks parim valik, selle rakendamine ei õigusta ennast. Idee ei ole originaalne ja teostuses on mitmeid puudusi. Esitus on rabe ja vajaks korralikku harjutamist.	5
1.4 Terminite ja keele korrektne kasutamine	Sõnastus on selge ja korrektne, õigekirjavigadeta, stiil sobiv.	10
	Esineb vähesel määral sõnastusvigu või ebaselgust. Tekstis on 1–5 õigekirjaviga.	7
	Sõnastus on ebaselge. Tekstis on 6–10 õigekirjaviga.	5
	Sõnastus on ebaselge ega ole eesti keeles loomulik. Tekstis on 11–15 õigekirjaviga.	3
	Sõnastus on ebaselge ega ole eesti keeles loomulik. Tekstis on üle 15 õigekirjavea.	1
1.5 Töö ülesehitus	Töö on läbimõeldud ja loogilise ülesehitusega.	10

	Töö on läbimõeldud, kuid ülesehituses on väiksemaid puudusi.	7
	Töö on läbimõeldud, kuid ülesehituses esineb mitmeid puudusi.	5
2. Loovtöö protsess (hindab juhendaja) 10%		kuni 10
2.1 Õpilase algatusvõime ja initsiatiiv loovtöö teema valimisel ning ideede rohkus	Õpilane näitab üles initsiatiivi teema valikul, pakub aktiivselt ideid ja lahendusi tekkivate küsimuste lahendamiseks.	5
	Õpilane on teema valikul aktiivne, kuid tekkivatele küsimustele lahenduste pakkumisel jääb pigem äraootavale seisukohale.	3
	Õpilane on pigem passiivne, ei ilmuta teema valikul ja tekkivate küsimuste lahendamisel omapoolset initsiatiivi.	1
2.2 Ajakava järgimine ja kokkulepetest kinnipidamine, suhtlemisoskus	Õpilane peab kinni tähtaegadest ja kokkulepetest. Õpilane suhtleb viisakalt ja sõbralikult. Suhtlemisoskus väga hea.	5
	Õpilane peab enamasti kinni tähtaegadest ja kokkulepetest, esineb üksikuid unustamisi. Õpilane suhtleb viisakalt. Suhtlemisoskus hea.	3
	Õpilane ei pea sageli kinni tähtaegadest ja kokkulepetest ning vajab pidevat meeldetuletamist. Õpilane ei ole suheldes alati viisakas, lubab endale familiaarsust. Suhtlemisoskus on rahuldav.	1
3. Loovtöö vormistamine ja tähtajast kinnipidamine 20%		kuni 20
3.1 Teksti, jooniste, graafikute ja tabelite ja allikaviidete korrektne vormistamine	Töö vormistus ja viitamine vastavad nõuetele.	10
	Esineb üksikuid puudujääke vormistuses ja/või viitamises.	7
	Esineb suuremaid eksimusi vormistusnõuete ja/või viitamisreeglite vastu.	5
3.2 Tähtajast kinnipidamine	Töö kirjalik (ja praktiline) osa on tähtajaks nõutud kujul ja kohta üles laaditud.	10

	Kokkuleppel juhendaja ja hindamiskomisjoni esimehega on töö mõjuvatel põhjustel esitatud tähtajast hiljem, kuid mitte rohkem kui 7 kalendripäeva.	5
	Töö on esitatud tähtajast hiljem, kuid selle kohta ei ole kokkulepet juhendaja ja hindamiskomisjoni esimehega.	1
4. Loovtöö esitlemine 20%		kuni 20
4.1 Esitluse ülesehitus	Kõne/esitluse ülesehitus on korras, st tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus.	5
	Ülesehitus on jälgitav, mõtted on esitatud selgelt.	3
	Kõne ülesehitus on ebaloogiline. Mõtted on kohati seosetud. Sõnumit on raske mõista.	1
4.2 Kõne tempo	Rääkijat on meeldiv kuulata, kasutab pause ja rõhke kõne rütmistamiseks. Hääl kõlab loomulikult, väljendus on selge.	5
	Kõne on selge, esitus pisut monotoonne.	3
	Kõne monotoonne, hääl liiga vaikne, tempo liiga kiire või liiga aeglane; pikad mõtlemispausid, kasutab verbaalseid täiendeid.	1
4.3 Esitluse näitlikustamine	Kasutab esinemise ilmestamiseks erinevaid vahendeid (tabeleid, graafikuid). Näitmaterjalide kvaliteet on hea.	5
	Kasutab näitlikku lisamaterjali, kuid slaididel on 1–5 õigekeelsusviga.	3
	Kasutatud lisamaterjal ei toeta sisu, kvaliteet kõikuv, slaididel üle 5 õigekeelsusvea.	1
4.4 Kontakt kuulajatega	Kõnelejal on hea kontakt publikuga, esineja usub oma sõnumisse, paneb end kuulama. Esitus on loov ja teemakäsitus isikupärane.	5
	Kõneleja usub oma sõnumisse, on esinemiseks hästi ette valmistunud, püüab luua sidet publikuga.	3
	Kõneleja on ette valmistunud, kuid ei esine enesekindlalt. Peab pigem monoloogi kui dialoogi. Silmside publikuga on kasin.	1